

“ТАСДИҚЛАНГАН”

**“Milliy banklararo protsessing markazi”
aksiyadorlik jamiyati**

Ягона акциядорининг 2026 йил 5 мартдаги
02/26-сон қарори билан

**“MILLIY BANKLARARO PROTSSESSING MARKAZI”
AKSIYADORLIK JAMIYATI**

У С Т А В И

(янги таҳрир)

Тошкент - 2025 йил

1. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1.1. “Milliy banklararo protsessing markazi” aksiyadorlik jamiyati (кейинги матнларда - Жамият деб юритилади) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 19 сентябрдаги 3945-сонли Қарори ва Жамият Ягона акциядорининг 2024 йил 10 майдаги 154-сонли Қарорига мувофиқ масъулияти чекланган жамиятни қайта ташкил этиш орқали ташкил этилган.

1.2. “Milliy banklararo protsessing markazi” aksiyadorlik jamiyati “Milliy banklararo protsessing markazi” mas’uliyati cheklangan jamiyatining барча мажбуриятлари бўйича ҳуқуқий ворисидир.

1.3. Жамият ўз фаолиятини Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, Фуқаролик кодекси, “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги ва “Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида”ги Қонунлари ҳамда бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга мувофиқ олиб боради.

1.4. Жамият ўзининг мустақил балансига ҳамда банк муассасаларида ҳисоб рақамларига, шу жумладан чет эл валютасида бўлган ҳисоб рақамларига эгадир. Жамият ўз фаолиятини тўлиқ мустақил хўжалик юритиш, ўзини-ўзи молиялаштириш ва ўзини-ўзи қоплаш тамойиллари асосида юритади.

1.5. Жамият ўз фирма номи ёзилган штамплари ва бланкаларига, ўз тимсолига, шунингдек, белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилган товар белгисига ҳамда бошқа ўз белги-аломатларига эга бўлишга ҳақлидир.

1.6. Жамият унга тегишли бўлган ҳамда мустақил балансида ҳисобда турган мулкка эгадир, ўз номидан ҳуқуқларга эгалик қилиши, мажбуриятлар олиши, судда даъвогар ва жавобгар бўлиши мумкин.

1.7. Жамият ўз фаолиятини мустақил равишда режалаштиради, хизматларга бўлган талаб эҳтиёжидан келиб чиқиб, тараққиёт истикболларини белгилайди.

1.8. Жамият ҳар қандай молия-кредит муассасаларида ҳисоб варағи ва бошқа ҳисоб-китоб учун мўлжалланган ҳисоб рақамлари очиш, улар орқали миллий ва чет эл валюталарида амалдаги қонунчилик меъёрларига риоя қилган ҳолда таъқиқланмаган фаолиятни амалга ошириши мумкин.

1.9. Жамият банк муассасаларида ўз ҳисоб варағида пул маблағларни мустақил равишда ҳаражат қилиш, миллий ва чет эл валюталарида банк ва муассасаларнинг кредитларидан фойдаланиш, қимматли қоғозлар сотиш олиш ва улардан даромад олишга ҳақлидир.

1.10. Жамият ўз мажбуриятлари юзасидан ўзига тегишли барча мол-мулк билан жавобгар бўлади. Акциядор жамиятнинг мажбуриятлари юзасидан жавобгар бўлмайди.

1.11. Жамият ўз акциядорининг мажбуриятлари юзасидан жавобгар бўлмайди.

1.12. Жамият Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ва хорижий давлатларда филиаллар ва ваколатхоналар очиши ҳамда уларнинг низомини тасдиқлаши мумкин. Филиал ва ваколатхоналар раҳбарлари жамият томонидан тайинланган шахслар бўлиб, улар Жамият берган ишончнома асосида фаолият юритадилар.

Филиал ва ваколатхоналар жамият мулки ҳисобидан асосий ва айланма маблағлар билан таъминланади. Жамиятнинг филиалга ва ваколатхонага бериб қўйилган мол-мулки жамиятнинг балансида ҳисобга олинади.

Жамият филиал ва ваколатхоналар олган мажбуриятлар бўйича жавоб беради.

Жамият юридик мақомга эга бўлган шўъба ва тобе хўжалик жамиятлари ташкил қилиши мумкин.

2. ЖАМИЯТНИНГ НОМИ, ПОЧТА МАНЗИЛИ, ФАОЛИЯТ МУДДАТИ ВА ЖАМИЯТНИНГ ВАКОЛАТХОНАЛАРИ ВА ФИЛИАЛЛАРИ.

2.1. Жамиятнинг номланиши:

2.1.1. ўзбек тилида:

Тўлик: “Milliy banklararo protsessing markazi” aksiyadorlik jamiyati;

Қисқартирилгани: “МВРМ” АЖ.

2.1.2. инглиз тилида:

Тўлик: “National interbank processing center” join stock company;

Қисқартирилгани: “NIPC” JSC.

2.1.3. рус тилида:

Тўлик: Акционерное общество “Национальный межбанковский процессинговый центр”;

Қисқартирилгани: АО “НМПЦ”.

2.2. Жамиятнинг почта манзили: Ўзбекистон Республикаси, 100047, Тошкент шаҳри, Яшнобод тумани, Махтумқули кўчаси, 178/1-уй.

2.3. Жамиятнинг веб сайти манзили: www.humocard.uz

2.4. Жамиятнинг электрон почта манзили: info@nmpc.uz

2.5. Жамиятнинг фаолият кўрсатиш муддати чекланмаган.

3. ЖАМИЯТНИНГ ФАОЛИЯТ ДОИРАСИ

3.1. Жамият Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига зид бўлмаган ҳамда мазкур Уставда кўрсатилган мақсадларга жавоб берадиган барча турдаги хўжалик ва тижорат фаолиятларини олиб бориш ҳуқуқига эга.

3.2. Жамият фаолиятининг мақсади қуйидагилар ҳисобланади:

- Ўзбекистон молия бозорига илғор банк информацион технологиялари ва электрон тўлов воситаларини комплекс, ҳар томонлама ва мақсадга йўналтирилган ҳолда татбиқ этишни ташкиллаштириш;

- пластик карточкаларни қўллаш орқали нақд пулсиз ҳисоб-китоблар Халқаро тўлов тизимини жорий этиш ва уни ривожлантириш, ягона тўлов ҳудудини кенгайтириш ҳамда унинг Халқаро молия ҳамжамиятлари ва Халқаро тўлов тизимлари (Visa, EuroCard, MasterCard, American Express, Diners Club, JCB ва бошқалар) интеграциясига эришиш;

- банк информацион технологиялари ва электрон тўлов воситалари, банк фаолиятини автоматлаштириш ва компьютерлаштириш, банклараро ва корпоратив алоқа ҳамда телекоммуникация тизимлари соҳасида маркетинг изланишлари олиб бориш, узоқ муддатли стратегик дастурлар ишлаб чиқиш;

- Халқаро молия институтлари, илмий-изланиш ва ўқув муассасалари, ҳисоблаш ва бошқа техникалар, илғор ҳисоблаш ва оргтехника ишлаб чиқарувчилари ва тизим интеграторлари билан илмий техник ва савдо-иқтисодий алоқаларни ҳамда ҳамкорлик ва шериклик муносабатларини ривожлантириш;

- Ўзбекистон Республикаси банк тузилмаларига турли хил тижорат ва маслаҳат (консалтинг) хизматларини кўрсатиш;

3.3. Жамият ўз вазибаларига кўра қўйидаги фаолият турларини олиб боради:

- Жамият тижорат ташкилоти бўлиб, унинг асосий мақсади молиявий-хўжалик фаолиятидан фойда олишдир;

- пластик карточкаларни қўллаш орқали нақд пулсиз ҳисоб-китоблар Халқаро тўлов тизимини тузиш ва уни ривожлантириш бўйича хизматлар кўрсатиш, миллий ва хорижий валютада пластик карточкалар орқали ҳисоб-китобларни амалга оширишни таъминловчи Процессинг маркази фаолиятини таъминлаш;

- электрон тўлов воситаларининг ҳукуқий мақомини белгиловчи, пластик карточкалар эмиссияси ва “электрон пуллар” муомаласини тартибга солувчи ҳамда томонлар мажбуриятлари ва ўзаро муносабатлари тартибини белгиловчи қонунчилик ва меъёрий ҳужжатлар лойиҳаларини тайёрлашда иштирок этиш;

- пластик карточкаларни қўллаш орқали нақд пулсиз ҳисоб-китоблар халқаро тўлов тизими иштирокчи-банклари (кейинчалик Тизим иштирокчилари)ни сертификатлаш талабларини белгилашда, банклараро ўзаро ҳисоб-китоблар жадвалини ишлаб чиқишда, эмиссия процессинг марказларининг тузилиши ва фаолиятини ташкил қилишда иштирок этиш;

- комплекс технологик ечимлар жорий этиш лойиҳаларини амалга ошириш бўйича бизнес-планлар ишлаб чиқиш;

- тушумларни назорат қилишни тартибга солиш, инкассация харажатларини камайтириш ва савдо операцияларини амалга ошириш вақтини қисқартириш мақсадида пластик карточкаларнинг эмитентлари бўлган банклар ва товар (хизмат)лар учун пластик карточкалар орқали тўловлар қабул қилувчи корхоналар ўртасидаги ўзаро муносабатларни тартибга солувчи норматив ҳужжатлар лойиҳаларини тайёрлашда қатнашиш;

- лойиҳаларни амалга ошириш, лойиҳаларнинг аппарат ва дастурий қисмларини ўрнатиш ва созлаш;

- дастурий-аппарат комплексларига кафолат, кафолатдан кейин ва сервис хизматларини кўрсатишни амалга ошириш;

- комплекс технологик ечимлар талабларига кўра дастурлар ишлаб чиқиш ва мослаштириш;

- тизим иштирокчи-банклари учун Банклараро тўлов тизими пластик карточкаларининг маълумотлар базасини шакллантириш ва юритиш;

- иштирокчи-банклар талаби билан ҳақиқий бўлмаган пластик карточкаларни Стоп-листга киритиш, Стоп-листни тизим иштирокчи-банкларига етказиш;

- нақд пулсиз ҳисоб-китобларнинг тизим ва воситаларидан фойдаланиб амалга оширилиши мумкин бўлган ғаразли фойдаланиш ва фирибгарлик ҳолатларининг олдини олиш чораларини ишлаб чиқишда қатнашиш;

- банклараро тўлов тизимининг пластик карточкалари орқали операциялар амалга оширувчи тижорат банклари фаолиятини йўналтириш;

- тижорат банклари, корхоналар ва ташкилотлар билан пластик карточкаларга хизмат кўрсатиш бўйича шартномалар тузиш;

- тизим иштирокчилари бўлган банклар учун пластик карточкаларнинг бирламчи ва иккиламчи эмиссияси ишларини амалга ошириш;

- электрон тўловлар тизими республика тармоғи ҳисоб-клиринг марказлари билан ўзаро фаолиятни ташкил этиш;
  - иштирокчи-банклар, электрон тўловлар тизими республика тармоғининг ҳисоб-клиринг марказлари ўртасида маълумотлар алмашинувини таъминлаш;
  - тизим иштирокчилари номидан маълумотлар шакллантириш ва уларни электрон тўловлар тизими республика тармоғининг ҳисоб-клиринг марказларига тўлаш учун тақдим қилиш;
  - тизим иштирокчиларига молиявий маълумотлар ва электрон тўловлар тизими республика тармоғининг ҳисоб-клиринг марказлари ҳисоб-китоб натижалари тўғрисидаги маълумотларни тақдим этиш;
  - банк, саноат, савдо-сервис ва бошқа корхоналар учун банк тўлов тизимлари, маълумот хавфсизлиги тизимлари ва рухсатни чеклашнинг электрон тизимларининг лойиҳаларини ишлаб чиқиш ва тадбиқ қилиш;
  - пластик карточкалар қўллаш орқали нақд пулсиз ҳисоб-китоблар тўлов тизими, маълумот хавфсизлиги ва рухсатни чеклашнинг электрон тизимлари бўйича консалтинг (маслаҳат) хизматларини кўрсатиш;
  - пластик карточкаларнинг логотиплари андозаларини тайёрлаш ва график персонализацияни амалга ошириш;
  - банк, молия ва информацион технологияларни тадбиқ қилиш соҳасида, банк ва корпоратив фаолият бизнес-жараёнларининг реинжиниринги бўйича маркетинг, маълумот-аналитик ва консалтинг хизматларини кўрсатиш;
  - мавжуд ва янги банк хизматлари, информацион технологиялар ва молиявий воситаларга бўлган қизиқишни шакллантириш мақсадида реклама ва сўров тадбирларини ташкил қилиш;
  - ишлаб чиқарувчи компаниялар ва яратувчи фирмаларнинг техник экспертларини жалб этган ҳолда банк ва бошқа ташкилотлар мутахассисларини ўқитишни ташкил қилиш ва ўтказиш, банк, молия ва информацион технологиялар бўйича семинар, конференция ва кўрғазмалар ўтказиш;
  - лойиҳа, илмий-изланиш ишлари, техник, техник-иқтисодий экспертиза ва маслаҳатни амалга ошириш, информацион хизмат кўрсатиш;
  - технологик мақсадларда ишлатиладиган маҳсулотларни ишлаб чиқариш, банк информацион технологиялари соҳасида хизматлар кўрсатиш;
  - ҳисоблаш техникаларини йиғиш, сотиш, таъмирлаш ва комплекс хизмат кўрсатиш;
  - автоматлаштирилган аппарат-дастурий тизимлар, электрон ҳисоблаш техникаси ва тизимларини ишлаб чиқиш, тадбиқ қилиш ва ўрнатиш, уларни эксплуатация қилиш ва сервис хизматлари кўрсатиш;
  - консалтациялар бериш, шу жумладан, иқтисодий, ҳуқуқий ва техник табиатдаги консалтациялар бериш;
  - янги информацион банк ва телекоммуникация технологияларини ишлаб чиқиш, тадбиқ қилиш ва амалга ошириш;
- 3.4. Жамият лицензиялаш ёки махсус рухсатномалар олинishi лозим бўлган фаолият турлари билан амалдаги қонунчиликда ўрнатилган тартиб ва шартларда шуғулланади.

4. ЖАМИЯТНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ

4.1. Ўз фаолиятини амалга ошириш ва ўз олдидан турган вазифаларни ечиш мақсадида, жамият қўйидаги ҳуқуқларга эгадир:

- тузилган шартномаларга мувофиқ, моддий-техник ва бошқа маҳсулотларни етказиб беришни таъминлаш;
- хорижий мамлакатларнинг корхоналари ва ташкилотлари билан ўзаро фойдали ҳамкорликни ривожлантириш;
- ишлаб чиқилган маҳсулотларни ва хизматларни келишилган нархлар бўйича сотиш;
- жамият ўз фаолият дастурини мустақил шакллантиради, шартнома асосида ишлаб чиқарган маҳсулотлари (иш, хизматлар)нинг ички ва ташқи бозорларда сотилиши шартларини, унинг нархларини, шунингдек иш ва хизматларни бозорларда етказиб бериш шартларини белгилаши мумкин. Эмиссия ва процессинг хизматлари бўйича кўрсатилган хизматлар нархи қонунчиликда ўрнатилган тартибларга кўра белгиланади.
- бошқа юридик шахслар устав фондида (устав капиталида) таъсисчи сифатида ёки ўзга йўл билан қатнашиш, ўз ваколатхоналари ва филиалларини Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ҳамда ташқарисида очиш;
- тузиладиган ҳамкорлик тўғрисидаги шартномалар асосида хорижий инвестицияларни жамиятга ҳамда унинг филиалларига жалб қилиш (даромадни тақсимлаш тартиби тузилган шартномаларда алоҳида қайд этилади);
- хорижий инвестицияларни жалб қилиш, шу жумладан хориждан маблағларни жалб қилиш тўғрисидаги шартномаларни тузиш йўли билан, тижорат банклари ҳамда бошқа молия институтларидан кафолатлар олиш;
- Ўзбекистон Республикаси ҳамда ундан ташқаридаги ҳудудларда давлат, тижорат, юридик ва жисмоний шахслар билан турли битимлар ҳамда бошқа юридик актларни амалга ошириш;
- жамият ишларига чет эл жисмоний шахсларини жалб қилиш;
- Ўзбекистон Республикаси ҳудудида кўчар ва кўчмас мулкларни, мулкчилик ҳуқуқларни ва интеллектуал мулкни мулк қилиб сотиб олиш, уларни ижарага олиш ва бериш;
- уюшма, иттифоқ, консорциум ва бирлашмаларга аъзо бўлиш;
- белгиланган тартибда банкларда ҳар қандай, шунингдек валюта ҳисоб рақамларини очиш, банк кредитлари ва ссудаларини олиш, амалдаги қонунчилик асосида ҳар қандай тўлов шаклларини ўтказиш ва акцептлаш, ўз маблағларини ўрнатилган тартибда ваколатли банклар орқали айирбошлаш;
- маҳсулотларни ҳамда хизматларни сотиш;
- ўзининг ишлаб чиқариш ва хўжалик фаолиятини ҳамда ижтимоий ривожлантириш жамғармаларини мустақил режалаштириш;
- мазкур Уставда белгиланган вазифаларни бажариш учун зарур бўлган техник-ишлаб чиқариш воситалари, ҳом ашё, материаллар, транспорт воситаларини сотиб олиш;
- савдо (тендер), шу жумладан ким ошди савдолари ва танловларда қатнашиш ҳамда хайрия ва ҳомийлик фаолиятини амалга ошириш;
- ташқи иқтисодий фаолиятни амалга ошириш;

- Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига мувофиқ, бошқа ҳуқуқларга эга бўлиш.

5. ЖАМИЯТНИНГ УСТАВ ФОНДИ

5.1. Жамият устав фондининг миқдори **155 448 748 000,0** (бир юзи эллик беш миллиард тўрт юз қирқ саккиз миллион етти юз қирқ саккиз минг) сўм бўлиб, номинал қиймати **1 000** (минг) сўмдан бўлган **155 448 748** (бир юзи эллик беш миллион тўрт юз қирқ саккиз минг етти юз қирқ саккиз) дона оддий, нақдсиз акцияларга бўлинган.

5.2. Жамият устав фондининг миқдори қонунчиликда белгиланган тартибда жамият ваколатли органининг қарори билан ўзгартирилиши мумкин.

5.3. Жамият жойлаштирилган акцияларга қўшимча равишда жойлаштириши мумкин бўлган, эълон қилинган акциялари миқдори - номинал қиймати **1 000** (минг) сўмдан бўлган **500 000 000** (беш юз миллион) дона оддий, нақдсиз акциялардан иборат.

6. ЖАМИЯТНИНГ УСТАВ ФОНДИНИ КўПАЙТИРИШ

6.1. Жамиятнинг устав фонди қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтирилиши мумкин.

6.2. Жамиятнинг устав фондини кўпайтириш, шунингдек жамият уставига жамиятнинг устав фондини кўпайтириш ҳамда жамиятнинг эълон қилинган акциялари сонини камайтириш билан боғлиқ ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида қарорлар қабул қилиш жамият Кузатув кенгаши томонидан қабул қилинади.

6.3. Жамиятнинг устав фондини қўшимча акциялар жойлаштириш йўли билан кўпайтириш жойлаштирилган қўшимча акцияларнинг номинал қиймати миқдорида қайд этилади. Бунда эълон қилинган муайян тоифа ва турдаги акцияларнинг миқдори жойлаштирилган ана шу тоифа ва турлардаги акцияларнинг сонига қисқартирилиши керак.

7. ЖАМИЯТНИНГ УСТАВ ФОНДИНИ КАМАЙТИРИШ

7.1. Жамиятнинг устав фонди акцияларнинг номинал қийматини ёки уларнинг умумий сонини қисқартириш йўли билан, шу жумладан, акцияларнинг бир қисмини жамиятнинг ўзи кейинчалик муомаладан чиқариш шарти билан сотиб олиши йўли билан камайтирилиши мумкин.

7.2. Жамият устав фондини камайтириш ва жамият Уставига тегишли ўзгартишлар киритиш ҳақидаги қарор Ягона акциядор томонидан қабул қилинади.

7.3. Устав фондини камайтириш тўғрисида қарор қабул қилган вақтда Ягона акциядор устав фондини камайтириш сабабларини кўрсатади ва уни камайтириш тартибини белгилайди.

8. АКЦИЯДОРНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

8.1. Жамият акциядори қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- ўзи ҳақида депо ҳисобварағидан кўчирма олиш;
- жамият фойдасининг бир қисмини дивидендлар тарзида олиш;
- жамият тугатилганда ўзига тегишли улушга мувофиқ мол-мулкнинг бир қисмини олиш;

- Жамиятни бошқаришда иштирок этиш;
- жамиятнинг молия-хўжалик фаолияти натижалари тўғрисидаги тўлик ахборотни қонунчиликда белгиланган тартибда олиш;
- олган дивидендларни эркин тасарруф этиш;
- қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органида, шунингдек, судда ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш;
- ўзига етказилган зарарнинг ўрни қопланишини белгиланган тартибда талаб қилиш;
- ўз манфаатларини ифодалаш ва ҳимоя қилиш мақсадида уюшмалар ва бошқа жамоат ташкилотларига бирлашиш;
- қимматли қоғозлар сотиб олиш вақтида зарар кўриш ва (ёки) фойданинг бир қисмини йўқотиш эҳтимоли билан боғлиқ таваккалчиликни суғурталаш.

Акциядор қонун ҳужжатлари ва ушбу Уставга мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

8.2. Ягона акциядор дивидендларни олиш ва жамият томонидан корпоратив ҳаракатлар бажарилганда қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа ҳуқуқларни амалга ошириши Ягона акциядорнинг Жамиятнинг эгалик қилувчи акциялар депо ҳисобварағи асосида амалга оширилади.

8.3. Акциядор қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ва кўзда тутилган ҳолларда ўзига тегишли акцияларнинг ҳаммаси ёки бир қисми жамият томонидан қайтариб сотиб олинишини талаб қилишга ҳақли.

8.4. Акцияларни бошқа шахсга беришга доир чеклов белгиланиши акциядорни - мазкур акциялар эгасини қонунчиликда белгиланган тартибда жамиятни бошқаришда иштирок этиш ва улар бўйича дивидендлар олиш ҳуқуқидан маҳрум қилмайди.

8.5. Жамият Қонунда назарда тутилган ҳужжатлардан акциядорнинг фойдаланиш имкониятини таъминлайди.

Жамият акциядорнинг ёзма талабига кўра унга Қонунда назарда тутилган ҳужжатларнинг кўчирма нусхаларини тақдим этиши шарт.

Жамият сўралаётган ҳужжатларни акциядорга электрон шаклда тақдим қилишга ҳақли.

Акциядор жамият ёки унинг фаолияти тўғрисидаги хизмат, тижорат сирини ёки қонун билан кўриқланадиган бошқа сирни ташкил этувчи ахборотни ошкор қилишга ҳақли эмас.

Акциядор йирик битимни ёки аффилиланган шахс билан тузилган битимни ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисидаги даъво аризасини судда кўриб чиқиш чоғида жамиятдан ва гувоҳлардан суд томонидан кўриб чиқиляётган ишга тааллуқли бўлиши мумкин бўлган барча ҳужжатларни олишга ҳақли.

8.6. Жамият акциядори қуйидаги мажбуриятларга эга:

- жамиятнинг акцияларига қонун ҳужжатларида, ушбу Уставда ва акция чиқарилиши тўғрисидаги қарорларда кўзда тутилган тартибда, усулларда ва муддатларда ҳақ тўлаш;

- жамият фаолияти тўғрисидаги махфий маълумотларни ошкор қилмаслик;

Акциядор қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа мажбуриятларга ҳам эга бўлиши мумкин.

9. АКЦИЯЛАРНИ БОШҚА ШАХСГА МУЛК ҚИЛИБ ЎТКАЗИШ

9.1. Акцияларга бўлган ҳуқуқлар акцияларни олувчига унинг депо ҳисобварағига тегишли кирим ёзуви белгиланган тартибда киритилган пайдан эътиборан ўтади ва қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бериладиган депо ҳисобварағидан кўчирма билан тасдиқланади.

Акция билан тасдиқланадиган ҳуқуқлар улар олувчига ушбу қимматли қоғозга бўлган ҳуқуқлар ўтган пайдан эътиборан ўтади.

10. ЖАМИЯТНИНГ ОБЛИГАЦИЯЛАРИ ВА БОШҚА ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАРИ

10.1. Жамият қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда тегишли бошқарув органининг қарорига мувофиқ облигациялар жойлаштиришга ҳақли. Бошқа қимматли қоғозларни жойлаштириш тартиби, уларни жойлаштириш ҳамда уларни олишда жамият акциядорнинг ҳуқуқлари тегишли бошқарув органи қарори билан белгиланади.

11. ЖАМИЯТНИНГ АКЦИЯЛАРИ ВА БОШҚА ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАРИГА ҲАҚ ТЎЛАШ

11.1. Жамиятнинг акциялари ва бошқа қимматли қоғозларига ҳақ тўлаш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда пул маблағлари орқали амалга оширилиши мумкин.

11.2. Қўшимча акциялар ва бошқа қимматли қоғозларга ҳақ тўлаш тартиби уларни чиқариш тўғрисидаги акциядор қарори билан белгиланади. Жамиятнинг қўшимча акцияларига мазкур акцияларни чиқариш тўғрисидаги қарорда кўрсатилган жойлаштириш муддати ичида ҳақ тўланиши лозим.

12. ЖАМИЯТНИНГ ФОНДЛАРИ ВА СОФ АКТИВЛАРИ

12.1. Жамият фаолияти давомида захира фонди ташкил этилади. Захира фондига ажратма Ягона акциядорнинг қарори билан жамиятнинг соф фойдасидан ажратилади. Захира фонди жамият устав фондининг 15 (ўн беш) фоизи миқдоридан ташкил этилади. Жамиятнинг захира фонди ушбу Уставда кўрсатилган миқдорга етгунига қадар ҳар йилги соф фойданинг 5 (беш) фоизидан кам бўлмаган миқдоридан мажбурий ажратмалар ўтказиш орқали амалга оширилади.

12.2. Жамиятнинг захира фонди бошқа маблағлар мавжуд бўлмаган тақдирда, кўрилган зарарни қоплаш, жамият облигацияларини муомаладан чиқариш ва қонунчиликка ҳамда ушбу Уставга мувофиқ жамиятнинг акцияларни сотиб олиш учун мўлжалланади.

12.3. Захира фондидан бошқа мақсадларда фойдаланиш мумкин эмас.

12.4. Жамият фаолияти самарадорлигини ошириш мақсадида захира фондидан ташқари бошқа фондлар тузишга ҳақли.

12.5. Жамиятнинг захира ва бошқа фондларидан фойдаланиш Кузатув кенгаши қарорлари билан амалга оширилади.

12.6. Жамият соф активларининг қиймати бухгалтерия ҳисоби маълумотлари бўйича, жамият активлари ва мажбуриятларининг умумий суммаси ўртасидаги фарқ сифатида аниқланади.

12.7. Агар иккинчи молия йили ва ундан кейинги ҳар бир молия йили тугагандан кейин жамият акциядори тасдиғига тақдим этилган йиллик бухгалтерия

балансига ёки аудиторлик текшируви натижаларига кўра жамият соф активларининг қиймати унинг устав фондидан оз бўлиб чиқса, жамият ўз устав фондини соф активлари қийматидан ошиб кетмайдиган миқдоргача камайтиришни эълон қилиши шарт.

12.8. Жамият устав фондини камайтириш ёки жамиятни тугатиш бўйича қарор қабул қилинмаган тақдирда унинг акциядори, кредиторлари, шунингдек, давлатнинг ваколатли органлари жамиятни тугатиш юзасидан судга мурожаат қилишга ҳақли.

13. ЖАМИЯТНИНГ ЖОЙЛАШТИРИЛГАН АКЦИЯЛАРНИ ЖАМИЯТ ТОМОНИДАН СОТИБ ОЛИШИ

13.1. Жамият ўзи жойлаштирган акцияларни Ягона акциядорнинг жойлаштирилган акцияларнинг бир қисмини олиш ва ушбу акцияларнинг умумий сонини камайтириш йўли билан жамият устав фондини камайтириш тўғрисидаги қарорга кўра, шунингдек уларни кейинчалик белгиланган тартибда қайта сотиш мақсадида олишга ҳақли.

13.2. Агар муомалада қолган акцияларнинг номинал қиймати устав фондининг қонунчиликда белгиланган энг кам миқдоридан камайиб кетадиган бўлса, жамият жойлаштирилган акцияларининг умумий сонини камайтириш мақсадида уларнинг бир қисмини сотиб олиш йўли билан устав фондини камайтириш тўғрисида қарор қабул қилишга ҳақли эмас.

13.3. Ягона акциядор акцияларнинг умумий сонини камайтириш мақсадида уларни сотиб олиш йўли билан жамиятнинг устав фондини камайтириш тўғрисида қабул қилган қарор асосида жамият томонидан сотиб олинган акциялар уларни сотиб олиш вақтида муомаладан чиқарилади.

13.4. Акцияларни сотиб олиш тўғрисидаги қарорда сотиб олинадиган акцияларнинг турлари, жамият сотиб оладиган ҳар бир турдаги акциянинг сони, сотиб олиш нархи, акциялар ҳақини тўлаш шакли ва муддати, шунингдек акциялар қанча муддатда сотиб олинishi белгилаб қўйилиши лозим.

13.5. Жамият акцияларни пул ўтказиш ёки мулк бериш йўли билан сотиб олади.

Акцияларни сотиб олиш муддати ўн кундан кам бўлмаслиги керак. Жамият томонидан оддий акцияларни сотиб олиш нархи бозор баҳосига мувофиқ белгиланади.

14. ЖОЙЛАШТИРИЛГАН АКЦИЯЛАРНИНГ ЖАМИЯТ ТОМОНИДАН СОТИБ ОЛИНИШИДАГИ ЧЕКЛАШЛАР

14.1. Жамият:

- жамиятнинг бутун устав фонди батамом тўлангунга қадар;
- агар оддий акцияларни сотиб олиш вақтига келиб жамиятда банкротлик белгилари бўлса ёки бундай белгилар у акцияларни сотиб олганлиги натижасида пайдо бўлса;
- агар оддий акцияларни сотиб олиш вақтига келиб жамиятга карашли соф активларнинг қиймати унинг устав фондидан, заҳира фондидан кам бўлса ёхуд акцияларни сотиб олиш натижасида уларнинг миқдоридан камайиб кетса, оддий акцияларни сотиб олишга ҳақли эмас.

15. АКЦИЯЛАРНИ ЙИРИКЛАШТИРИШ ВА МАЙДАЛАШ

15.1. Ягона акциядорнинг қарорига мувофиқ жамият жойлаштирилган акцияларни йириклаштириш ҳуқуқига эга бўлиб, бунинг натижасида жамиятнинг икки ёки ундан ортиқ акцияси худди шу турдаги битта янги акцияга айирбошланади. Бунда жамият уставига унинг жойлаштирилган акцияларининг номинал қийматига ва сонига тааллуқли тегишли ўзгартишлар киритилади.

15.2. Ягона акциядорнинг қарорига мувофиқ жамият жойлаштирилган акцияларни майдалаш ҳуқуқига эга бўлиб, бунинг натижасида жамиятнинг бир акцияси худди шу турдаги икки ёки ундан ортиқ акцияга айирбошланади. Бунда жамият уставига унинг жойлаштирилган акцияларининг номинал қийматига ва сонига тааллуқли тегишли ўзгартишлар киритилади.

16. ДИВИДЕНД

16.1. Дивиденд жамият соф фойдасининг акциядорга тўланадиган қисмидир.

16.2. Жамият акцияларининг ҳар бир тури бўйича эълон қилинган дивидендларни тўлаши шарт.

16.3. Дивиденд акциядорга акцияларнинг сони ва турига мутаносиб равишда тақсимланади.

16.4. Жамият томонидан оддий акциялар бўйича ҳисобланган дивидендларни тўлаш акциядорнинг дивидендларни олишга бўлган тенг ҳуқуқларига риоя этилган ҳолда амалга оширилади.

17. ДИВИДЕНДЛАРНИ ТЎЛАШ МУДДАТЛАРИ ВА ШАКЛЛАРИ

17.1. Жамият молиявий йилнинг биринчи чораги, ярим йиллиги, тўққиз ойи натижаларига кўра ва (ёки) молиявий йил натижаларига кўра йилига бир марта жойлаштирилган акциялар бўйича дивидендлар тўлаш тўғрисида қарор қабул қилишга (эълон қилишга) ҳақлидир.

17.2. Жамият Ягона акциядори қарорига биноан дивиденд пул маблағлари ёки бошқа қонуний тўлов воситалари ёхуд жамиятнинг қимматли қоғозлари билан тўланиши мумкин.

18. ДИВИДЕНДЛАР ТЎЛАШ ТЎҒРИСИДАГИ ҚАРОР

18.1. Акцияларнинг ҳар бир тури бўйича дивидендларни тўлаш, дивиденднинг миқдори, уни тўлаш шакли ва тартиби тўғрисидаги қарор жамият кузатув кенгашининг тавсияси, молиявий ҳисоботнинг ишончилиги ҳақида аудиторлик хулосаси мавжуд бўлган тақдирда, молиявий ҳисобот маълумотлари асосида Ягона акциядор томонидан қабул қилинади.

18.2. Дивидендларнинг миқдори жамият кузатув кенгаши томонидан тавсия этилган миқдордан кўп бўлиши мумкин эмас.

18.3. Ягона акциядор акцияларнинг муайян турлари бўйича дивидендларни тўламаслик тўғрисида, шунингдек жамият уставида дивиденд миқдори белгилаб қўйилган имтиёзли акциялар бўйича тўлиқ бўлмаган миқдорда дивидендларни тўлаш ҳақида қарор қабул қилишга ҳақли. Дивидендларни тўлаш тўғрисидаги қарорда дивидендларни тўлаш бошланадиган ва тугалланадиган саналар кўрсатилган бўлиши керак.

19. ДИВИДЕНДЛАРНИ ТЎЛАШ ТАРТИБИ

19.1. Дивидендлар жамият тасарруфида қоладиган соф фойдадан ва (ёки) ўтган йилларнинг тақсимланмаган фойдасидан тўланади. Дивидендлар тўлаш муддати ва тартиби жамият Ягона акциядори қарори билан белгиланади. Дивидендлар тўлаш муддати шундай қарор қабул қилинган кундан эътиборан олтмиш кундан кеч бўлмаслиги керак.

19.2. Дивидендлар Ягона акциядори томонидан белгиланган муддатларда жамиятнинг айби билан тўланмаган (олинмаган) тақдирда тўланмаган (олинмаган) дивидендлар бўйича Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан белгиланган қайта молиялаштириш ставкаларидан келиб чиққан ҳолда пеня ҳисобланади. Тўланмаган (олинмаган) дивидендлар бўйича ҳисобланадиган пенялар миқдори тўланмаган (олинмаган) дивидендлар миқдорининг 50 фоизидан ортиқ бўлмаслиги керак

19.3. Акциядор жамият томонидан ҳисобланган дивидендлар ва пенялар тўланишини суд тартибида талаб қилишга ҳақли. Акциядорнинг талаблари суд томонидан қаноатлантирилганда дивидендлар жамият томонидан тўланмаган тақдирда, жамиятга нисбатан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тўловга қобилиятсизликни бартараф этиш ёки банкрот деб эълон қилиш тартиб-таомили қўлланилади.

20. ДИВИДЕНДЛАР ТЎЛАШДАГИ ЧЕКЛАШЛАР

20.1. Жамият:

- жамият устав фондининг ҳаммаси унинг таъсис этилиши чоғида тўлиқ тўлаб бўлингунига қадар;

- агар дивидендлар тўланадиган пайтда жамиятда тўловга қобилиятсизлик (банкротлик) белгилари бўлса ёки дивидендлар тўлаш натижасида жамиятда шундай белгилар пайдо бўлса;

- жамият соф активларининг қиймати унинг устав фонди ва захира фонди суммасидан кам бўлса, акциялар бўйича дивидендлар тўлаш (эълон қилиш) тўғрисида қарор қабул қилишга ҳақли эмас.

Ушбу бандда кўрсатилган ҳолатлар тугатилгач, жамият ҳисобланган дивидендларни акциядорга тўлаши шарт.

21. ДИВИДЕНДЛАР ТЎЛАНИШИ ҲАҚИДА АКЦИЯДОРНИ ХАБАРДОР ҚИЛИШ

21.1. Жамият дивидендлар миқдорини улардан ундириладиган солиқларни инобатга олмаган ҳолда эълон қилади. Жамият тўланадиган дивидендлар миқдори тўғрисидаги маълумотларни қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органининг ва жамиятнинг расмий веб-сайтларида қонун ҳужжатларида белгиланган муддатларда эълон қилади.

22. АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИНИ БОШҚАРИШ

22.1. Акциядорлик жамиятини Ягона акциядор, Кузатув кенгаши ва Ижроия (бошқарув) органи бошқаради.

22.2. Ягона акциядор - жамиятнинг юқори бошқарув органидир.

22.3. Қонунчиликка мувофиқ акциядорларнинг умумий йиғилиши ваколатига киритиладиган масалалар Ягона акциядор томонидан ёхуд Кузатув кенгаши томонидан белгиланган муддатларда, аммо молия йили тугаганидан кейин олти

ойдан кечиктирмай тегишли қарор қабул қилинади. Ягона акциядорнинг қарорида жамиятнинг Кузатув кенгаши шунингдек, жамиятнинг йиллик ҳисоботи, унинг фойда ва зарарларини тақсимлаш, жамият Ижроия (бошқарув) органи ва Кузатув кенгашининг жамиятни ривожлантириш стратегиясига эришиш бўйича кўрилаётган чора-тадбирлар тўғрисидаги ҳисоботлари ҳамда қонунчиликда ва жамият “Ягона акциядор тўғрисидаги Низом”га мувофиқ бошқа ҳужжатларни кўриб чиқилади.

23. ЯГОНА АКЦИЯДОР ВАКОЛАТЛАРИ

23.1. Ягона акциядорнинг ваколатларига қуйидагилар киради:

- жамият уставига ўзгаритиш ва қўшимчалар киритиш ёки жамиятнинг янги таҳрирдаги уставини тасдиқлаш;
- жамиятни қайта ташкил этиш;
- жамиятни тугатиш, тугатувчини (тугатиш комиссиясини) тайинлаш ҳамда оралиқ ва якуний тугатиш балансларини тасдиқлаш;
- жамият кузатув кенгашининг сон таркибини белгилаш, уларнинг аъзоларини сайлаш ва аъзоларнинг ваколатларини муддатидан илгари тугатиш;
- эълон қилинган акцияларнинг энг кўп миқдорини белгилаш;
- жамиятнинг устав фондини (устав капиталини) камайтириш;
- ўз акцияларини олиш;
- жамиятнинг ташкилий тузилмасини тасдиқлаш;
- жамиятнинг йиллик ҳисоботини ва йиллик бизнес-режасини, шунингдек жамият фаолиятининг асосий йўналишлари ва мақсадидан келиб чиққан ҳолда жамиятни ўрта муддатга ва узоқ муддатга ривожлантиришнинг аниқ муддатлари белгиланган стратегиясини тасдиқлаш;
- жамиятнинг фойдаси ва зарарларини тақсимлаш;
- жамият кузатув кенгашининг ўз ваколат доирасига кирадиган масалалар юзасидан, шу жумладан жамиятни бошқаришга доир қонунчиликда белгиланган талабларга риоя этилиши юзасидан жамият кузатув кенгашининг ҳисоботларини хулосаларини эшитиш;
- имтиёзли ҳуқуқни қўлламаслик тўғрисида қонунчиликда назарда тутилган қарорни қабул қилиш;
- акцияларни майдалаш ва йириклаштириш;
- қонунчилик ва жамият Уставида назарда тутилган тартибда мол-мулк сотиб олиш ва уни тасарруфдан чиқариш билан боғлиқ йирик битимларни тузиш ҳақида қарор қабул қилиш;
- қонунчилик ва жамият Уставида назарда тутилган тартибда аффилиланган шахслар билан битимлар тузиш ҳақида қарор қабул қилиш;
- мажбурий аудиторлик текширувини ўтказиш учун аудиторлик ташкилотини белгилаш, ушбу ташкилотнинг хизматларига тўланадиган энг кўп ҳақ миқдори ва у билан шартнома тузиш (шартномани бекор қилиш) тўғрисида қарор қабул қилиш;
- кузатув кенгаш аъзоларига улар ўз вазифаларини бажариб турган давр учун ҳақ тўлаш ва (ёки) уларнинг вазифаларини бажариш билан боғлиқ харажатларининг ўрни қоплаш бўйича қарор қабул қилиш;
- хайрия (хомийлик) ёки беғараз ёрдамни энг кўп миқдорларини белгилаш;
- тегишли низомларни тасдиқлаш;
- қонунчиликка мувофиқ бошқа масалаларни ҳал этиш.

23.2. Ягона акциядорнинг ваколатига киритилган масалалар ҳал қилиш учун жамият Кузатув кенгаши ва Ижроия (бошқарув) органига берилиши мумкин эмас.

24. ЯГОНА АКЦИЯДОР ҚАРОРИ

24.1. Ягона акциядор унинг ваколоти доирасига киритилган масалалар бўйича қарор қабул қилиш ҳуқуқига эга.

24.2. Акция эгаси бўлмиш акциядорга овозга қўйилган масалани ҳал этишда овоз бериш ҳуқуқини берадиган оддий акция жамиятнинг овоз берувчи акциясидир.

24.3. Жамият йиллик ҳисоботларини тасдиқлаш, фойда ва зарарларни тақсимлаш, шу жумладан дивиденд миқдори, уни тўлаш шакли ва тартиби юзасидан масалалари Ягона акциядори томонидан Кузатув кенгашининг таклифига биноан қабул қилинади.

Жамиятнинг йиллик ҳисоботи Кузатув кенгаши томонидан дастлабки тарзда маъқулланиб, кейин Ягона акциядор томонидан тасдиқланади.

24.4. Жамият Уставига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш ёки жамиятнинг янги таҳрирдаги Уставини тасдиқлаш, жамиятни қайта ташкил этиш, жамиятни тугатиш, тугатиш комиссиясини тайинлаш ҳамда оралик ва якуний тугатиш балансларини тасдиқлаш, эълон қилинган акцияларнинг энг кўп миқдорини белгилаш, жамият Кузатув кенгашининг ўз ваколат доирасига кирадиган масалалар юзасидан, шу жумладан жамиятни бошқаришга доир қонун ҳужжатларида белгиланган талабларга риоя этилиши юзасидан жамият Кузатув кенгашининг ҳисоботларини эшитиш, Жамиятнинг мол-мулк сотиб олиши ва мол-мулкни бегоналаштириши билан боғлиқ йирик битимларни тузиш ва жамиятнинг аффилланган шахс билан тузилаётган битимларни маъқуллаш масалалари бўйича қарорлар Ягона акциядори томонидан қабул қилинади.

24.5. Ягона акциядор томонидан қабул қилинган қарорлар Қонунда назарда тутилган тартиб ва муддатларда ошкор этилади.

25. ЖАМИЯТНИНГ КУЗАТУВ КЕНГАШИ

25.1. Жамиятнинг Кузатув кенгаши жамият фаолиятига умумий раҳбарлик қилади, қонунчилик ва ушбу Уставга мувофиқ Ягона акциядорнинг ваколатларига киритилган масалаларни ҳал этиш бундан мустасно.

25.2. Жамият Кузатув кенгаши беш нафар аъзодан иборат бўлиб, улар қонун ҳужжатларида ва ушбу Уставда назарда тутилган тартибда акциядор қарорига мувофиқ уч йил муддатга сайланадилар.

Энг муҳим масалаларни кўриб чиқиш ва жамиятнинг кузатув кенгашига тавсиялар тайёрлаш учун кузатув кенгаши аъзолари орасидан қўмиталар ташкил этилиши мумкин.

Қўмиталарни шакллантириш ва уларнинг ишлаш тартиби, сони ва таркиби жамиятнинг кузатув кенгаши тўғрисидаги низомда белгиланади.

25.3. Ягона акциядор қарорига биноан жамият Кузатув кенгаши аъзоларига улар ўз вазифаларини бажариб турган давр учун ҳақ тўланиши ва (ёки) Кузатув кенгашининг аъзоси вазифасини бажариш билан боғлиқ харажатлари қопланиши мумкин. Бундай ҳақ ва тўловларнинг миқдори Ягона акциядор қарори билан тасдиқланган “Кузатув кенгаш аъзоларини мукофотлаш тўғрисида” ги Низом билан белгилаб қўйилади.

26. ЖАМИЯТ КУЗАТУВ КЕНГАШИНИНГ ВАКОЛАТЛАРИ

26.1. Кузатув кенгаш жамиятнинг стратегик мақсади сифатида акциялар нархининг ўсишига олиб келувчи молиявий барқарорликни таъминлаш, меҳнат унумдорлиги ва маҳсулот рақобатдошлигини ошириш, ишлаб чиқариш, энергия самарадорлиги ва экспорт кўрсаткичларининг ўсиши, ишлаб чиқариш қувватларини модернизация қилиш, техник ва технологик янгилашни амалга оширишни белгилайди.

26.2. Жамият Кузатув кенгашининг ваколатларига қуйидагилар киради:

- жамиятни ривожлантириш стратегиясига эришиш бўйича кўрилатган чоратадбирлар тўғрисида жамият ижроия органининг ҳисоботини мунтазам равишда эшитиб борган ҳолда жамият фаолиятининг устувор йўналишларини белгилаш;

- қонунчиликка кўра масалаларни кўриб чиқиш ва тасдиқлаш учун Ягона акциядор ҳал қилиши учун киритиш;

- мол-мулкнинг бозор қийматини белгилашни ташкил этиш;

- жамиятнинг йиллик бизнес-режасини маъқуллаш;

- ички аудит хизматини ташкил этиш ва унинг ходимларини тайинлаш, шунингдек ҳар чоракда унинг ҳисоботларини эшитиб бориш;

- жамият ижроия органининг фаолиятига дахлдор ҳар қандай ҳужжатлардан эркин фойдаланиш ва жамият кузатув кенгаши зиммасига юклатилган вазифаларни бажариш учун бу ҳужжатларни ижроия органидан олиш. Жамият кузатув кенгаши ва унинг аъзолари олинган ҳужжатлардан фақат хизмат мақсадларида фойдаланиши мумкин;

- аудиторлик текширувини ўтказиш (мажбурий аудиторлик текшируви бундан мустасно), аудиторлик ташкилотини белгилаш, унинг хизматларига тўланадиган энг кўп ҳақ миқдори ва у билан шартнома тузиш (шартномани бекор қилиш) тўғрисида қарор қабул қилиш;

- дивиденд миқдори, уни тўлаш шакли ва тартиби юзасидан тавсиялар бериш;

- жамиятнинг захира фондидан ва бошқа фондларидан фойдаланиш;

- жамиятнинг филиалларини ташкил этиш ва ваколатхоналарини очиш;

- жамиятнинг шубба ва тобе ҳўжалик жамиятларини ташкил этиш;

- қонунчилик ва жамият Уставида назарда тутилган тартибда мол-мулк сотиб олиш ва уни тасарруфдан чиқариш билан боғлиқ йирик битимларни тузиш ҳақида қарор қабул қилиш;

- қонунчилик ва жамият Уставида назарда тутилган тартибда аффилиланган шахслар билан битимлар тузиш ҳақида қарор қабул қилиш;

- жамиятнинг тижорат ва нотижорат ташкилотлардаги иштироки билан боғлиқ битимларни қонунчиликда белгиланган тартибда тузиш;

- жамиятнинг корпоратив облигацияларини қайтариб сотиб олиш тўғрисида қарор қабул қилиш;

- жамиятнинг устав фондини (устав капиталини) кўпайтириш масалаларини, шунингдек жамият уставига жамиятнинг устав фондини (устав капиталини) кўпайтириш ҳамда жамиятнинг эълон қилинган акциялари сонини камайтириш

билан боғлиқ ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги масалаларни ҳал қилиш;

- қонунчиликка мувофиқ акцияларни жойлаштириш (ташқил этилган қимматли қоғозлар савдоларига чиқариш) нархини белгилаш;

- жамият томонидан корпоратив облигациялар, шу жумладан акцияларга айирбошланадиган облигациялар чиқариш тўғрисида қарор қабул қилиш;

- қимматли қоғозларнинг ҳосилаларини чиқариш тўғрисида қарор қабул қилиш;

- жамиятнинг корпоратив облигацияларини қайтариб сотиб олиш тўғрисида қарор қабул қилиш;

- жамиятнинг ижроия органини (бошқарув) тузиш, унинг раҳбарини ва аъзоларини сайлаш (тайинлаш), уларнинг ваколатларини муддатидан илгари тугатиш, шунингдек ижроия органига (бошқарувга) тўланадиган ҳақ ва компенсациялар миқдорини белгилаш;

- корпоратив бошқарув тизимини баҳолашни ўтказиш учун мустақил ташкилотни танлов асосида жалб этиш;

- эмиссиявий қимматли қоғозларни жойлаштириш тўғрисида қарорлар қабул қилиш;

- қимматли қоғозлар чиқарилиши тўғрисида қарор ва эмиссия рисоласини тасдиқлаш;

- аввал рўйхатдан ўтказилган қимматли қоғозлар чиқарилишларига ўзгартириш ва (ёки) қўшимчалар киритиш тўғрисида қарор қабул қилиш ва ўзгартириш ва (ёки) қўшимчалар киритиш матнини тасдиқлаш.

- қонунчиликка ва ушбу Уставга мувофиқ Кузатув кенгаши ваколатларига киритилган бошқа масалаларни ҳам ҳал этиш.

26.3. Жамият Кузатув кенгашининг ваколатларига киритилган масалалар ҳал қилиш учун жамият Ижроия (бошқарув) органига ўтказилиши мумкин эмас.

27. ЖАМИЯТ КУЗАТУВ КЕНГАШИ АЪЗОЛАРИНИ САЙЛАШ, ТАЙИНЛАШ

27.1. Жамият Кузатув кенгаши таркибига сайланган шахсларнинг қайта сайланишлари чекланмайди.

27.2. Жамиятнинг бошқарув аъзолари шунингдек бошқарув Раиси Кузатув кенгашига сайланиши мумкин эмас.

Жамиятда меҳнат шартномаси (контракт) бўйича ишлаётган шахслар жамиятнинг Кузатув кенгаши аъзолари бўлиши мумкин эмас.

Жамиятнинг шўъба ва тобе хўжалик жамиятларида меҳнат шартномаси (контракт) бўйича ишлаётган шахслар ва ушбу жамиятлар бошқарув органларининг аъзолари жамиятнинг Кузатув кенгашига сайланиши мумкин эмас.

Жамият Кузатув кенгаши таркибига сайланадиган шахсларга нисбатан қўйиладиган талаблар Ягона акциядор тасдиқлаган “Кузатув кенгаш тўғрисида”ги Низом билан белгилаб қўйилади.

27.3. Акциядор ўзига тегишли акциялар бўйича кумулятив овозларни жамият Кузатув кенгашининг битта номзодига тўлиқ беришга ёки бир нечта номзод ўртасида тақсимлашга ҳақлидир. Энг кўп овоз тўплаган номзодлар Кузатув кенгаши таркибига сайланган деб ҳисобланади.

28. ЖАМИЯТ КУЗАТУВ КЕНГАШИНИНГ РАИСИ

28.1. Жамият Кузатув кенгашининг раиси Кузатув кенгаши аъзолари томонидан уларнинг ўзлари орасидан Кузатув кенгаши аъзолари умумий сонига нисбатан кўпчилик овоз билан сайланади.

28.2. Жамият Кузатув кенгаши ўз раисини Кузатув кенгаши жами аъзоларининг кўпчилик овози билан қайта сайлашга ҳақлидир.

28.3. Жамият Кузатув кенгашининг раиси унинг ишини ташкил этади, Кузатув кенгаши мажлисларини чақиради ва уларда раислик қилади ҳамда мажлисда баённома юритилишини ташкил этади. Жамият Кузатув кенгашининг раиси йўқлигида унинг вазифасини Кузатув кенгаши аъзоларидан бири бажариб туради.

29. ЖАМИЯТ КУЗАТУВ КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ

29.1. Жамият Кузатув кенгашининг мажлиси Кузатув кенгашининг раиси томонидан унинг ўз ташаббуси билан, Кузатув кенгашининг аъзоси, жамият ижроия органининг талабига биноан чақирилади. Жамият Кузатув кенгашининг мажлисини чақириш ва ўтказиш тартиби “Кузатув кенгаш тўғрисидаги Низом”да белгилаб қўйилади.

29.2. Кузатув кенгаши мажлисини ўтказиш учун кворум Кузатув кенгашига сайланган аъзоларнинг етмиш беш фоизидан кам бўлмаслиги керак. Кузатув кенгаши аъзоларининг сони Ягона акциядорнинг қарорида белгиланган миқдорнинг етмиш беш фоизидан кам бўлиб қолса, жамият Кузатув кенгашининг янги таркибини сайлаш учун Ягона акциядор томонидан қарор қабул қилиш шарт.

29.3. Жамият Кузатув кенгашининг мажлисида қарорлар мажлисда ҳозир бўлганларнинг кўпчилик овози билан қабул қилинади. жамият Кузатув кенгаши мажлисида масалалар ҳал этилаётганда Кузатув кенгашининг ҳар бир аъзоси битта овозга эга бўлади.

Жамият устав фондини қўшимча акциялар чиқариш йўли билан кўпайтириш ва шу муносабат билан Уставга тегишли ўзгартиришлар киритиш тўғрисидаги қарор жамият Кузатув кенгаши томонидан бир овоздан қабул қилинади.

Жамият Кузатув кенгашининг бир аъзоси ўз овозини Кузатув кенгашининг бошқа аъзосига беришига йўл қўйилмайди.

29.4. Жамият Кузатув кенгашининг мажлисида баённома юритилади. Кузатув кенгаши мажлисининг баённомаси мажлис ўтказилгандан сўнг ўн кундан кечиктирмай тузилади. Мажлис баённомасида қуйидагилар кўрсатилади:

- мажлис ўтказилган жой ва вақт;
- мажлисда ҳозир бўлган шахслар;
- мажлисининг кун тартиби;
- овоз беришга қўйилган масалалар, улар юзасидан ўтказилган овоз бериш яқунлари;
- қабул қилинган қарорлар.

29.5. Жамият Кузатув кенгаши мажлисининг баённомаси мажлисда иштирок этаётган Кузатув кенгаш аъзолари томонидан имзоланади, улар мажлисининг баённомаси тўғрилиги учун жавобгардир.

29.6. Кузатув кенгашининг фаолиятини белгилаб берувчи тўлиқ қоидалар Ягона акциядорнинг қарори билан тасдиқланадиган “Кузатув кенгаш тўғрисидаги Низом” билан тартибга солинади.

30. ЖАМИЯТНИНГ ИЖРОИЯ (БОШҚАРУВ) ОРГАНИ

30.1. Жамиятнинг кундалик фаолиятига раҳбарлик Бошқарув ва Бошқарув раиси томонидан амалга оширилади.

30.2. Компаниянинг Бошқаруви 7 (етти) кишидан иборат бўлиб, Бошқарув ваколатига жамият кундалик фаолиятига раҳбарлик қилишга доир барча масалалар киради, Ягона акциядор ва Кузатув кенгашининг ваколатларига киритилган масалалар бундан мустасно.

30.3. Жамият Бошқаруви мажлиси унинг кун тартибига киритилган масалаларни, агар мажлисда Бошқарув аъзоларининг 50 фоиздан ортиқ қисми қатнашса, ҳал қилишга ҳақлидир.

Бошқарув мажлисида қарорлар мажлисда қатнашаётган Бошқарув аъзоларининг оддий кўпчилик овози билан қабул қилинади. Бошқарув мажлисида масалалар ҳал этилаётганда Бошқарувнинг ҳар бир аъзоси битта овозга эга бўлади. Овозлар тенг бўлиб қолган тақдирда Бошқарув раисининг овози ҳал этувчи ҳисобланади.

Бошқарув ва унинг раиси ўз ҳуқуқларини амалга оширишда ва ўз мажбуриятларини бажаришда жамият манфаатларини кўзлаб иш тутиши лозим. Улар қонун ҳужжатларига ва ушбу уставга мувофиқ жамият ва унинг акциядори олдида жавобгардир.

Бошқарув раиси жамиятнинг кундалик фаолиятини бошқаради ва оператив раҳбарликни Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги, жамият Устави, Ягона акциядор ва Кузатув кенгашининг қарорларига мувофиқ амалга оширади.

Бошқарув раиси амалдаги қонунчилик ва мазкур Уставга мувофиқ Ягона акциядор ва Кузатув кенгаш қарорлари бажарилишини ташкил этади ва уларга ҳисобот беради.

30.4. Бошқарув ваколатига қуйидагилар киради:

- жамият тузилмалари раҳбарлари ҳисоботларини ҳар чорак якуни бўйича эшитиш;

- жамиятнинг асосий воситаларини ҳисобдан чиқариш;

- жамият фаолиятида қонун ҳужжатлари талабларига риоя қилинишини таъминлаш ва назорат қилиш;

- жамият таркибига кирадиган корхоналар ва ташкилотларнинг бошқарув органлари йиғилишларида ўз вакилларининг жамият номидан овоз бериш тартибини белгилаш;

- жамият ўзи ташкил этган шўъба корхоналарнинг ва бошқа корхоналарни Уставини, бизнес-режаларини тасдиқлаш;

- Кузатув кенгашига кўриб чиқиш учун ўз ваколати доирасига кирадиган масалалар юзасидан қонун ҳужжатлари ва бошқа меъёрий ҳужжатлар доирасида тегишли таклифлар, лойиҳаларни киритиш;

- жамият мол-мулки ва пул маблағларини қонун ҳужжатларида ва жамият ички меъёрий ҳужжатларида назарда тутилган тартибда тасарруф қилиш.

Бошқарув, шунингдек қонун ҳужжатлари, ушбу Устав ва «Ижроия (бошқарув) органи тўғрисида»ги Низомга мувофиқ бошқа масалаларни ҳал этади.

30.5. Бошқарув раисининг ҳуқуқлари ва ваколатлари:

Бошқарув раиси:

- жамиятнинг кундалик фаолиятига раҳбарлик қилади, Ягона акциядор ва Кузатув кенгаши ваколатларига киритилган масалалар бундан мустасно;

- жамият номидан ишончномасиз иш юритади, бошқа ташкилотлар ва органлар билан ўзаро муносабатларда унинг манфаатларини ифодалайди;

- Кузатув кенгашнинг розилигига кўра унинг ишида маслаҳат овози билан иштирок этади;

- жамият номидан ҳужжатларни, шартномаларни имзолайди;

- ходимларнинг штат жадвалларини тасдиқлайди;

- жамиятнинг барча ходимлари бажариши мажбурий бўлган фармойиш ва буйруқлар чиқаради ҳамда кўрсатмалар беради;

- жамият номидан ишончномалар беради;

- жамиятнинг барча ходимлари бажариши мажбурий бўлган фармойиш ва буйруқлар чиқариш ҳамда кўрсатмалар беради;

- бошқармалар ва таркибий бўлинмалари низомларини тасдиқлайди;

- ходимлар мансаб йўриқномаларини тасдиқлайди;

- ишчи ва ходимларга иш ҳақи ва мукофотлар миқдорини белгилайди;

- жамиятнинг банк ва бошқа молия ҳужжатларида биринчи имзо ваколатига эга бўлиш;

- Кузатув кенгашнинг розилигига кўра бошқа ташкилотларнинг бошқарув органларида лавозимга эга бўлиши мумкин.

Бошқарув раиси, шунингдек қонун ҳужжатлари, мазкур Устав ва «Ижроия (бошқарув) органи тўғрисида»ги Низомга мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

30.6. Бошқарув раисининг мажбуриятлари:

- жамият манфаатларини кўзлаб иш тутиш;

- ўз мажбуриятларини у билан тузилган меҳнат шартномаси шартларига мувофиқ тегишли тарзда ва виждонан бажариш;

- Ягона акциядор ва Кузатув кенгаш қарорлари ижросини таъминлаш;

- жамиятнинг йиллик бизнес-режаси кўрсаткичларининг бажарилишини таъминлаш;

- жамият Кузатув кенгаши ва Ягона акциядор олдида ҳисобот бериш;

- қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жамият фаолияти тўғрисидаги ахборотларни тегишли тарзда ошкор этиш;

- жамиятнинг молия-хўжалик фаолияти тўғрисидаги ҳужжатларни жамиятнинг Кузатув кенгаши, ёки жамият аудитори талабига кўра тақдим этилишини таъминлаш;

- жамият таркибий тузилмаларининг самарали ҳамкорлик юритишини таъминлаш;

- жамият шартнома мажбуриятларининг бажарилишини таъминлаш;

- жамият фаолияти тўғрисидаги махфий ахборотни ошкор қилмаслик;

- жамиятни малакали кадрлар билан таъминлаш, жамият ходимларининг билими, малакаси, тажрибаси ва қобилиятларидан энг яхши фойдаланиш чораларини кўриш;

- қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда меҳнат муносабатлари билан боғлиқ масалаларнинг ҳал этилишини таъминлаш;

- жамият фаолиятида қонун ҳужжатлари, ушбу Устав, «Ижроия (бошқарув) органи тўғрисида»ги Низом ва жамиятнинг бошқа ички ҳужжатлари талабларига риоя қилиш.

Бошқарув раиси қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа мажбуриятларга ҳам эга бўлиши мумкин.

30.7. Бошқарув раиси ҳар чоракда Кузатув кенгаши олдида жамиятнинг йиллик бизнес-режасини бажариш қандай бораётганлиги юзасидан ҳисобот беради. Бошқарув раиси Ягона акциядорга молия йили яқунларига кўра жамиятнинг молия-хўжалик фаолияти натижалари тўғрисида ҳисобот беради.

30.8. Бошқарув раиси ва аъзолари Кузатув кенгаш қарори билан уч йиллик муддатга сайланади (тайинланади).

Сайлангандан (тайинлангандан) сўнг Бошқарув раиси ва ҳар бир аъзоси билан тегишли лавозими бўйича вазифаларини бажаришга уч йил муддатга меҳнат шартномаси тузилади, шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш ёки уни бекор қилиш мумкинлиги тўғрисида ҳар йили қарор қабул қилинади.

Бошқарув раиси ва аъзолари билан меҳнат шартномаси жамият номидан Кузатув кенгаш раиси ёки Кузатув кенгаши ваколат берган шахс томонидан имзоланади.

Бошқарув раиси қоида тариқасида Кузатув кенгаши қарори билан танлов асосида сайланиши (тайинланиши) мумкин.

Жамият Бошқарув раиси лавозимига тайинлаш учун ўтказиладиган танловда Ўзбекистон Республикаси фуқаролари билан бир қаторда хорижий давлат фуқаролари ва менежерлари ҳам иштирок этиши мумкин.

Бошқарув раиси лавозимига тайинлаш учун киритиладиган номзодларни аниқлаб олиш тартиби «Ижроия (бошқарув) органи тўғрисида»ги Низом талабларидан келиб чиқиб белгиланади.

31. ЖАМИЯТ КУЗАТУВ КЕНГАШИ АЪЗОЛАРИНИНГ, ИЖРОИЯ (БОШҚАРУВ) ОРГАНИНИНГ ЖАВОБГАРЛИГИ

31.1. Жамият Кузатув кенгашининг аъзолари, Ижроия (бошқарув) органи, ўз ҳуқуқларини амалга оширишда ва ўз бурчларини бажаришда жамият манфаатларини кўзлаб иш тутишлари лозим.

31.2. Жамият Кузатув кенгашининг аъзолари, Ижроия (бошқарув) органи қонун ҳужжатларига ва Уставга мувофиқ жамият олдида жавобгардир.

31.3. Айни пайтда жамиятга зарар келтиришга сабабчи бўлган қарорга овоз беришда қатнашмаган ёки бундай қарорга қарши овоз берган бошқарув аъзолари ва Кузатув кенгаши аъзолари жавобгар бўлмайди, бундан Қонунда белгиланган ҳоллар мустасно.

31.4. Ушбу модданинг қоидаларига мувофиқ бир неча шахс жавобгар бўлса, уларнинг жамият олдидаги жавобгарлиги солидар ҳисобланади.

31.5. Жамиятнинг Кузатув кенгаши аъзоси, Ижроия (бошқарув) органи, шунингдек ишончли бошқарувчи жамиятга чалғитувчи ахборот ёки била туриб ёлғон ахборот тақдим этганлиги ёхуд ўзлари ёки ўз аффилиланган шахслари томонидан фойда (даромад) олиш мақсадида йирик битим тузишни ва (ёки) йирик битим тузиш ва (ёки) аффилиланган шахслар билан битимлар тузиш тўғрисида қарор қабул қилишни таклиф этганлиги натижасида етказилган зарар учун жавобгарликка тортилиши мумкин.

31.6. Агар жамиятнинг Ижроия (бошқарув) органи томонидан йирик битим ёки аффилиланган шахслар билан битим тузиш тартиби бузилганлиги натижасида жамиятга зарар етказилган бўлса ва бунда жамият бошқарув аъзоларининг ёхуд ишончли бошқарувчининг айби қонунчиликда белгиланган тартибда исботланса, жамиятнинг кредиторлар олдидаги қарздорлигини қоплаш учун унинг мол-мулки етарли бўлмаган тақдирда жамиятнинг мажбуриятлари бўйича субсидиар жавобгар бўлади.

32. ЖАМИЯТНИНГ МОЛ-МУЛК ОЛИШИ ЁКИ УНИ ТАСАРРУФДАН ЧИҚАРИШИ БИЛАН БОҒЛИҚ ЙИРИК БИТИМЛАР

32.1. Қуйидагилар йирик битимлар ҳисобланади:

Жамият томонидан мол-мулкни олиш ёки уни бошқа шахсга бериш ёхуд мол-мулкни бошқа шахсга бериш эҳтимоли билан боғлиқ битим (шу жумладан қарз, кредит, гаров, кафилик) ёки ўзаро боғланган бир нечта битим, агар бошқа шахсга берилаётган мол-мулкнинг ёки олинаётган мол-мулкнинг баланс қиймати бундай битимларни тузиш тўғрисидаги қарор қабул қилинаётган санада жамият соф активлари миқдорининг ўн беш фоизидан ортиғини ташкил этса, йирик битим деб ҳисобланади, кундалик хўжалик фаолиятини юритиш жараёнида тузиладиган битимлар ҳамда акцияларни ва бошқа қимматли қоғозларни жойлаштириш билан боғлиқ бўлган битимлар бундан мустасно.

32.2. Жамиятнинг йирик битими предмети бўлган мол-мулкнинг бозор қиймати деганда мол-мулкнинг энг эҳтимол тутилган нархи тушунилиб, ушбу қиймат бўйича мазкур мол-мулк очик бозорда битимнинг тарафлари барча зарур ахборотга эга бўлган ҳолда ўз манфаатлари йўлида оқилона ва ихтиёрий равишда ҳаракат қиладиган рақобат шароитида бошқа шахсга берилиши мумкин, битим нархининг баланд-пастлигида эса бирор-бир фавқуллодда ҳолатлар, шу жумладан тарафлардан бирининг ушбу битимга қўшилиш мажбурияти акс этмайди.

Жамият мол-мулкнинг бозор қийматини аниқлаш учун битимнинг тарафлари томонидан баҳоловчи ташкилот жалб этилиши мумкин.

33. ЖАМИЯТНИНГ МОЛ-МУЛК ОЛИШИ ЁКИ УНИ ТАСАРРУФИДАН ЧИҚАРИШИ БИЛАН БОҒЛИҚ ЙИРИК БИТИМНИ ТУЗИШ

33.1. Баланс қиймати ёки олиш қиймати битим тузиш тўғрисида қарор қабул қилинаётган санада жамият соф активлари миқдорининг ўн беш фоизидан эллик фоизигачасини ташкил этувчи мол-мулк хусусида йирик битим тузиш тўғрисидаги қарор жамият Кузатув кенгашининг аъзолари томонидан бир овоздан қабул қилинади, бунда Кузатув кенгашидан чиқиб кетган аъзоларнинг овози инобатга олинмайди.

33.2. Йирик битим тузиш масаласида жамият Кузатув кенгашининг яқдиллигига эришилмаган ҳолларда йирик битим тузиш тўғрисидаги масала

Кузатув кенгаши қарорига мувофиқ Ягона акциядор ҳукмига ҳавола этилиши мумкин.

33.3. Баланс қиймати ёки олиш қиймати битим тузиш тўғрисида қарор қабул қилинаётган санада жамият соф активлари миқдорининг эллик фоизидан ортигини ташкил этувчи мол-мулк хусусида йирик битим тузиш тўғрисидаги қарор Ягона акциядор томонидан қабул қилинади.

33.4. Йирик битим жамият Ягона акциядори ёки Кузатув кенгаши ушбу битим бўйича қарор қабул қилганидан кейин жамиятнинг Ижроия (бошқарув) органи томонидан амалга оширилади.

Ушбу талаб бузилган ҳолда тузилган йирик битим суд қарорига кўра ҳақиқий эмас деб топилиши мумкин

34. ЖАМИЯТНИНГ АФФИЛАНГАН ШАХСЛАРИ

34.1. Жамият битим тузишидан манфаатдор шахслар мазкур жамиятга нисбатан аффилланган шахслар деб эътироф этилади.

34.2. Қуйидагилар жамиятнинг аффилланган шахслари деб эътироф этилади:

1) ушбу жамиятнинг йигирма фоиз ва ундан ортиқ фоиз акцияларига эгалик қилувчи юридик шахс;

2) ушбу жамиятнинг йигирма фоиз ва ундан ортиқ фоиз акцияларига яқин қариндошлари билан биргаликда эгалик қилувчи жисмоний шахс;

3) ушбу жамият Кузатув кенгашининг аъзоси, жамият бошқаруви аъзоларининг ваколатларини амалга ошираётган шахс;

4) ушбу жамият қайси юридик шахс устав фондининг (устав капиталининг) йигирма фоизи ва ундан ортиқ фоизига эгалик қилса, ўша юридик шахс;

5) ушбу жамиятнинг шўъба хўжалик жамияти бўлган ёки ушбу жамият қайси жамиятнинг шўъба хўжалик жамияти бўлса, ўша жамиятнинг шўъба хўжалик жамияти бўлган юридик шахс;

6) ушбу жамият устав фондининг (устав капиталининг) йигирма фоизи ва ундан ортиқ фоизига эгалик қилувчи айни бир шахс қайси юридик шахс устав фондининг (устав капиталининг) йигирма фоизи ва ундан ортиқ фоизига эгалик қилса, ўша юридик шахс;

7) ушбу жамият Кузатув кенгашининг камида учдан бир қисмини ташкил этувчи айни бир шахслар ва уларнинг яқин қариндошлари қайси юридик шахс кузатув кенгашининг камида учдан бир қисмини ташкил этса, ўша юридик шахс;

8) ушбу жамиятнинг бошқарув аъзолари бўлган айни бир шахс ёки унинг яқин қариндошлари қайси юридик шахс ижроия органининг раҳбари вазифасини амалга ошираётган бўлса, ўша юридик шахс;

9) яқин қариндошлари билан биргаликда ушбу жамият Кузатув кенгашининг камида учдан бир қисмини ташкил этувчи шахс қайси юридик шахс раҳбарининг ёки ижроия (бошқарув) органи аъзосининг вазифасини амалга ошираётган бўлса, ўша юридик шахс;

10) ушбу жамият Бошқарув аъзоларининг ваколатларини амалга ошираётган шахс яқин қариндошлари билан биргаликда қайси юридик шахс жамият кузатув кенгашининг камида учдан бир қисмини ташкил этса, ўша юридик шахс;

11) ушбу жамият билан битта хўжалик бирлашмасига кирувчи юридик шахс.

35. ЖАМИЯТНИНГ АФФИЛЛАНГАН ШАХСЛАР БИЛАН БИТИМЛАР ТУЗИШ ТЎҒРИСИДАГИ АХБОРОТНИ ОШКОР ЭТИШ

35.1. Жамиятнинг афилланган шахслари жамият билан битим тузишда афилланган эканлиги тўғрисида тузилиши кутилаётган битим ҳақидаги маълумотларни, шу жумладан битимда иштирок этаётган шахслар, битим предмети тўғрисидаги маълумотларни, тегишли шартноманинг муҳим шартларини батафсил кўрсатган ҳолда ёзма билдириш юбориш орқали жамиятни хабардор этиши шарт.

35.2. Афилланган шахслар билан тузилган битимлар тўғрисидаги ахборот, шу жумладан афилланган шахсларнинг ёзма билдиришлари ва битимлар бўйича қабул қилинган қарорларнинг тўлиқ таърифлари, қарор қабул қилган шахслар ҳақидаги маълумотлар ҳамда афилланган шахслар билан битимлар тузиш чоғидаги манфаатлар тўқнашуви тўғрисидаги маълумотлар жамият йиллик ҳисоботининг бир қисмидир.

36. АФФИЛЛАНГАН ШАХСЛАР БИЛАН ТУЗИЛАДИГАН БИТИМЛАРГА ҚЎЙИЛАДИГАН ТАЛАБЛАР

36.1. Жамиятнинг афилланган шахси билан тузиладиган битим тўғрисидаги, тузилиши кутилаётган битим тарафининг ёзма билдиришида кўрсатиладиган ахборот жамиятнинг Ижроия (бошқарув) органи ва ички аудит хизмати томонидан ўрганилади. Жамиятнинг Ижроия (бошқарув) органи томонидан ўрганиш ёзма билдириш олинганидан кейин уч иш куни ичида амалга оширилади. Ижроия (бошқарув) органи қарорига кўра мазкур битимни ўрганишга қўшимча равишда жамиятнинг бошқа ходимлари жалб қилиниши мумкин.

36.2. Афилланган шахс билан тузилиши кутилаётган битимни жамият Ижроия (бошқарув) органи ва ички аудит хизмати томонидан ўрганиш натижалари баённома билан расмийлаштирилади ва битимни ўрганишда иштирок этган барча шахслар томонидан имзоланади. Баённомада битимнинг юридик, молиявий, техник ва бошқа муҳим жиҳатлари ҳамда унинг жамият фаолиятига кўрсатиши мумкин бўлган таъсири назарда тутилган бўлиши керак.

36.3. Жамиятнинг Ижроия (бошқарув) органи жамият кузатув кенгашини афилланган шахс билан тузилиши кутилаётган битимни ўрганиш натижалари баённомасини илова қилган ҳолда ёзма шаклда хабардор қилади.

36.4. Жамиятнинг кузатув кенгаши афилланган шахс билан тузиладиган битим тўғрисидаги ахборотни ўрганади ва афилланган шахснинг ёзма билдириши жамиятга келиб тушган санадан эътиборан ўн беш кундан кечиктирмай битим бўйича қарор қабул қилади

36.5. Агар жамият кузатув кенгашининг икки ва ундан ортиқ аъзоси афилланган шахс бўлса, битим бўйича қарор ушбу Қонунда белгиланган тартибда ва муддатларда Ягона акциядор томонидан қабул қилинади.

36.6. Жамиятнинг афилланган шахси жамиятнинг кузатув кенгаши ёки Ягона акциядор мазкур битим юзасидан қарор қабул қилаётганда муҳокамада иштирок этишга ҳақли эмас ва овоз бериш ҳуқуқига эга эмас.

36.7. Афилланган шахс билан тузилаётган битимни маъқуллаш ҳақидаги қарор мажлисда иштирок этаётган жамият кузатув кенгаши аъзолари томонидан бир овоздан ёхуд Ягона акциядор томонидан қабул қилинади. Бунда афилланган шахс билан тузилаётган, қиймати жамият соф активлари қийматининг ўн ёки ундан

кўп фоизини ташкил этадиган битим тузиш тўғрисидаги қарор мол-мулкнинг Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ баҳоловчи ташкилот томонидан белгиланган бозор қиймати ҳисобга олинган, мустақил ташқи аудиторлик ташкилоти томонидан битимнинг шартлари ўрганилган ҳолда мажбурий тартибда қабул қилинади.

36.8. Жамиятнинг Ижроия (бошқарув) органи тузилиши кутилаётган битим тарафини аффилиланган шахс билан тузилаётган битим бўйича қабул қилинган қарор ҳақида ёзма шаклда хабардор қилади.

36.9. Агар аффилиланган шахс билан тузилаётган битим айна бир вақтда йирик битим бўлса, битимни тузиш тартибига ушбу Уставнинг йирик битим тузишга доир қоидалар қўлланилади.

36.10. Жамиятнинг кузатув кенгаши ёки Ягона акциядор аффилиланган шахс билан келгусида жамият томонидан кундалик хўжалик фаолияти жараёнида акциядорларнинг кейинги йиллик умумий йиғилишигача бўлган даврда тузилиши мумкин бўлган битимни (битимларни) маъқуллаш ҳақида қарор қабул қилишга ҳақли.

36.11. Жамият акциядори аффилиланган шахс билан тузилган битим бўйича мазкур битимни маъқуллаш ҳақида қабул қилинган қарордан норози бўлган ёхуд акциядор қарор қабул қилинишида иштирок этмаган тақдирда низолашиши мумкин.

36.12. Жамият акциядорнинг талабига кўра уч иш куни ичида акциядорга аффилиланган шахс билан тузилаётган битим ҳақида Ижроия (бошқарув) органи томонидан имзоланган тегишли ахборотни:

- аффилиланган шахс билан тузилиши кутилаётган битим тарафи ёзма билдиришининг;
- битимни ўрганиш натижаси баённомасининг;
- битимни маъқуллаш тўғрисида қабул қилинган қарорнинг;
- тегишли шартноманинг, агар у тузилган бўлса, кўчирма нусхаларини илова қилган ҳолда ёзма шаклда тақдим этиши шарт.

36.13. Жамият акциядорнинг талабига кўра акциядорга аффилиланган шахс билан тузилаётган битимга таалуқли бўлган бошқа ахборотни ҳам тақдим этиши мумкин.

36.14. Аффилиланган шахс билан тузилган қайси битим натижасида жамиятга зарар етказилган бўлса ёхуд ушбу битим тузилганлиги оқибатида келгусида зарар етказилиши мумкин бўлса, акциядор ўша битимни ҳақиқий эмас деб топиш юзасидан бевосита ёхуд акциядор номидан даъвогар бўлиб чиқишга ҳақли бўлган ваколатли давлат органлари орқали судга мурожаат қилишга ҳақли.

36.15. Жамиятнинг Ягона акциядори аффилиланган шахс билан тузилган қайси битим натижасида жамиятга зарар етказилган бўлса ёхуд ушбу битим тузилганлиги оқибатида келгусида зарар етказилиши мумкин бўлса, ўша битимни тузишга доир талаблар бузилишининг мавжуд белгиларини ўрганиш учун мустақил равишда аудиторлик ташкилотини жалб этишга ҳақли. Суд томонидан битим тузишга доир талаблар бузилганлиги факти аниқланган тақдирда, жамият суднинг қарори қонуний кучга кирган пайтдан эътиборан бир ой муддатда акциядорнинг аудиторлик ташкилотини жалб этишга доир харажатларининг ўрнини мазкур хизматларнинг бозор қийматидан кўп бўлмаган миқдорда қоплаши шарт.

36.16. Аффилланган шахс билан тузилган битим қуйидаги ҳолларда суд тартибида ҳақиқий эмас деб топилиши мумкин:

- амалдаги қонунчилик ва мазкур Уставда битим тузиш бўйича белгиланган талабларга риоя этилмаганда;

- битимни жамият учун зарарли деб топишга доир асослар мавжуд бўлганда;

- битимни тузишда манфаатлар қарама-қаршилиги мавжуд бўлганда;

- қонунда назарда тутилган бошқа асослар мавжуд бўлганда.

36.17. Аффилланган шахс билан тузилган битим қуйидаги ҳолатлардан бири мавжуд бўлганда ҳақиқий эмас деб топилиши мумкин эмас:

- мазкур битимнинг тузилиши жамиятга ёки даъво билан судга мурожаат қилган акциядорга зарар етказилишига сабаб бўлганлиги ёки зарар етказилишига сабаб бўлиши мумкинлиги исботланмаган бўлса;

- мазкур битим бўйича зарарлар битим тарафларининг ҳаракатларига боғлиқ бўлмаган ҳолатларнинг (форс-мажор ҳолатларнинг) натижаси бўлганлиги исботланган бўлса;

- мазкур битимнинг ушбу бобда назарда тутилган тартибда кейинчалик маъқулланганлиги далиллари ишни судда кўриб чиқиш пайтида тақдим этилган бўлса.

36.18. Аффилланган шахс билан тузилган битимни ўрганишни амалга оширган шахслар битим бўйича хулоса ва яқунларнинг ишончилиги учун жавобгар бўлади.

36.19. Жамиятнинг суд томонидан айби исботланган аффилланган шахси етказилган зарарнинг, жамиятнинг аффилланган шахси билан тузилган битимни ва даъвони судда кўриб чиқиш билан боғлиқ харажатларнинг ўрнини қоплаши шарт.

36.20. Жамият ўзи ва аффилланган шахс ўртасида тузилган битим ҳақидаги ахборотни битим тузилган пайдан эътиборан 72 соат ичида Корпоратив ахборотнинг ягона порталида ҳамда жамиятнинг расмий веб-сайтида ошкор этади.

37. АФФИЛЛАНГАН ШАХСЛАР БИЛАН БИТИМЛАР ТУЗИШДАГИ ИСТИСНОЛАР

37.1. Мазкур Уставнинг 36-бобида келтириб ўтилган қоидалар қуйидагиларга нисбатан татбиқ этилмайди:

- тузилишидан жамиятнинг барча акциядорлари манфаатдор бўлган битимларга;

- жамиятнинг ишлаб чиқариш ва хўжалик эҳтиёжлари учун тузиладиган битимларга, агар қонунчиликка кўра реализация қилишнинг махсус тартиби белгиланадиган монопол маҳсулот, моддий-техника ресурсларининг стратегик турлари битим предмети бўлса;

- биржа ва кимошди савдолари орқали тузиладиган битимларга, агар жамиятнинг ишлаб чиқариш ва хўжалик эҳтиёжлари учун фойдаланиладиган хом ашё ва материаллар, шунингдек жамият томонидан ишлаб чиқариладиган тайёр маҳсулот битим предмети бўлса;

- жамият томонидан жойлаштирилаётган қимматли қоғозларни олишга доир имтиёзли ҳуқуқни амалга оширишда;

- жамият жойлаштирилган акцияларни олганда;

- жамиятни қайта ташкил этишга доир тартиб-таомилларни амалга оширишда;

- акцияларни акциядорлар ўртасида жойлаштиришда;
- қимматли қоғозларни ташкил этилган қимматли қоғозлар савдоларида реализация қилишда;
- жамият ва аффилиланган шахс ўртасидаги битимни (битимларни) маъқуллаш ҳақида жамият кузатув кенгашининг ёки акциядорлар умумий йиғилишининг ушбу бобда белгиланган тартибда олдиндан қабул қилинган қарори мавжуд бўлганда.

38. ЙИЛЛИК ҲИСОБОТНИ ТУЗИШ, ТЕКШИРИШ ВА ТАСДИҚЛАШ ТАРТИБИ

38.1. Жамият қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бухгалтерия ҳисоб-китобини юритиши ва молия ҳисоботини тақдим этиши шарт.

38.2. Жамиятда бухгалтерия ҳисоб-китобини ташкил этиш, унинг ҳолати ва тўғри юритилиши, тегишли органларга ҳар йилги ҳисобот ва бошқа молия ҳисоботлари, шунингдек, жамиятнинг расмий веб-сайтида, акциядорлар, кредиторлар ва оммавий ахборот воситаларига жамият фаолиятига доир маълумотлар ўз вақтида тақдим этилиши учун учун жавобгарлик қонун ҳужжатларига мувофиқ Ижроия (бошқарув) органи зиммасида бўлади.

38.3. Жамиятнинг молиявий ҳисоботида кўрсатилган ва акциядорларнинг умумий йиғилишига тақдим этиладиган молиявий ҳисоботдаги, бухгалтерия балансидаги, фойда ва зарарлар ҳисобварағидаги маълумотларнинг ишончлилиги мулкӣ манфаатлари жамият ёки унинг акциядорлари билан боғлиқ бўлмаган аудиторлик ташкилоти томонидан тасдиқланган бўлиши керак.

38.4. Кўрсатиб ўтилган ҳужжатларни матбуотда эълон қилишдан олдин жамият йиллик молия ҳисоботини ҳар йилги текшириш ва тасдиқлаш учун жамият ёки акциядорлар билан мулкӣ манфаатлар негизда боғлиқ бўлмаган аудиторни жалб этиши шарт.

38.5. Жамиятнинг йиллик ҳисоботи қонунчиликда белгиланган муддатларда Кузатув кенгаши томонидан дастлабки тарзда тасдиқланиши лозим.

38.6. Жамият Халқаро молиявий ҳисобот стандартларига мувофиқ тузилган йиллик молиявий ҳисоботни у Халқаро аудит стандартларига мувофиқ ташқи аудитдан ўтказилганидан кейин, қонунчиликда белгиланган тартибда эълон қилади.

38.7 Агар жамият акциялари фонд биржасининг биржа котировкаси варағига киритилса жамият Корпоратив ахборотнинг ягона порталида ва жамиятнинг расмий веб-сайтида бошқа юридик шахсларнинг беш ва ундан ортиқ фоиз акцияларига эгалик қилиши тўғрисидаги ахборотни эълон қилиши шарт. Бунда мазкур ахборот акциялар олинган пайтдан эътиборан етмиш икки соат ичида эълон қилиниши керак.

39. ЖАМИЯТ ТОМОНИДАН АКЦИЯЛАРНИ ВА БОШҚА ҚИММАТЛИ ҚОҒОЗЛАРНИ ЖОЙЛАШТИРИШ

39.1. Жамият ўзи чиқараётган акцияларга уларни оммавий жойлаштириш йўли билан очиқ обуна ўтказишга ёки уларни хусусий жойлаштириш йўли билан ёпик обуна ўтказишга ҳақли.

39.2. Жамият томонидан жамиятнинг қўшимча акцияларини ва бошқа эмиссиявий қимматли қоғозларини жойлаштириш муддати уларнинг чиқарилиши давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан бир йилдан ошмаслиги керак.

39.3. Акцияларни жойлаштириш тўғрисида қарор қабул қилишда акцияларни жойлаштириш нархи жамият Кузатув кенгаши томонидан, қимматли қоғозлар савдоси ташкилотчиларининг савдо майдончаларида вужудга келаётган нархлар конъюнктурасидан келиб чиққан ҳолда белгиланади.

39.4. Жамиятнинг қўшимча акциялари ва бошқа қимматли қоғозларини жойлаштириш чоғида уларга ҳақ тўлаш уларни чиқариш тўғрисидаги қарорда белгиланганидан кам бўлмаган нарх бўйича амалга оширилади.

39.5. Жамиятнинг устав фонди кўпайтирилаётганда жамиятнинг қўшимча акцияларига унинг ўз капитали ҳисобидан, шунингдек ҳақини қўшимча акциялар билан тўлаш тўғрисида қарор қабул қилинган дивидендлар ҳисобидан ҳақ тўланган тақдирда, бундай акцияларни жойлаштириш жамият акцияларининг номинал қиймати бўйича амалга оширилади.

39.6. Имтиёзли ҳуқуққа эга бўлган акциядор акцияларни ва акцияларга айирбошланадиган эмиссиявий қимматли қоғозларни олиши тўғрисида ўзининг исми-шарифи ва яшаш жойи, ўзи оладиган эмиссиявий қимматли қоғозларнинг сони кўрсатилган ёзма шаклдаги аризани ва ҳақ тўлаганлик тўғрисидаги ҳужжатни жамиятга юбориш орқали ўз имтиёзли ҳуқуқини тўлиқ ёки қисман амалга оширишга ҳақли.

40. ИЧКИ АУДИТ ХИЗМАТИ

40.1. Жамиятда ички аудит хизмати ташкил этилади. Ички аудит хизмати жамиятнинг Кузатув кенгашига ҳисобдордир.

40.2. Ички аудит хизмати жамиятнинг Ижроия (бошқарув) органи, филиаллари ва ваколатхоналари томонидан қонунчиликка, жамият Уставига ва бошқа ҳужжатларга риоя этилишини, бухгалтерия ҳисобида ва молиявий ҳисоботларда маълумотларнинг тўлиқ ҳамда ишончли тарзда акс эттирилиши таъминланишини, хўжалик операцияларини амалга оширишнинг белгиланган қоидалари ва тартиб-таомилларига риоя этилишини, активларнинг сақланишини, шунингдек жамиятнинг бошқариш юзасидан қонунчиликда белгиланган талабларга риоя этилишини текшириш ҳамда мониторинг олиб бориш орқали жамиятнинг ижроия органи, филиаллари ва ваколатхоналари ишини назорат қилади ҳамда баҳолайди.

40.3. Ички аудит хизмати ўз фаолиятини Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланадиган тартибга мувофиқ амалга оширади.

41. АУДИТОРЛИК ТАШКИЛОТИ

41.1. Аудиторлик ташкилоти жамият билан тузилган шартномага мувофиқ қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жамиятнинг молия-хўжалик фаолиятини текширади ва унга аудиторлик хулосаси тақдим этади.

41.2. Аудиторлик ташкилоти жамиятнинг молиявий ҳисоботи ва молияга доир бошқа ахборотлар ҳақида нотўғри яқун баён этилган аудиторлик хулосаси тузганлик оқибатида етказилган зарар учун жамият олдида жавобгар бўлади.

42. ЖАМИЯТНИ ҚАЙТА ТАШКИЛ ЭТИШ

42.1. Жамиятни қайта ташкил этиш Ягона акциядор қарорига кўра қўшиб юбориш, қўшиб олиш, бўлиш, ажратиб чиқариш ва ўзгартириш шаклида амалга оширилади.

42.2. Жамиятни қайта ташкил этиш амалдаги қонунчилик нормаларига ва тартибларга риоя қилган ҳолда амалга оширилади.

43. ЖАМИЯТНИ ТУГАТИШ

43.1. Жамиятнинг тугатилиши ҳуқуқ ва мажбуриятларни ҳуқуқий ворислик тартибида бошқа шахсларга ўтказмаган ҳолда жамият фаолиятини тугатишга сабаб бўлади.

43.2. Жамият ихтиёрий равишда тугатилган тақдирда, жамият Кузатув кенгаши жамиятни тугатиш ва тугатувчини ёки тугатиш комиссиясини (бундан буён матнда тугатувчи деб юритилади) тайинлаш тўғрисидаги масалани Ягона акциядори ҳал қилиши учун олиб чиқади.

43.3. Ихтиёрий равишда тугатилаётган жамият Ягона акциядори жамиятни тугатиш ва тугатувчини тайинлаш ҳақида қарор қабул қилади.

43.4. Жамият суднинг қарорига кўра тугатилаётганда тугатувчини тайинлаш қонунчиликда белгиланган тартибда амалга оширилади.

43.5. Тугатувчи тайинланган пайтдан эътиборан жамият ишларини бошқариш бўйича барча ваколатлар унга ўтади. Тугатувчи тугатилаётган жамият номидан судда иштирок этади.

43.6. Жамиятни тугатиш амалдаги қонунчиик нормаларига риоя қилган ҳолда амалга оширилади

44. ЖАМИЯТНИНГ ҲУЖЖАТЛАРИНИ САҚЛАШ

44.1. Жамият:

- жамиятнинг Уставини, Уставга киритилган, белгиланган тартибда рўйхатдан ўтказилган ўзгартиш ва қўшимчаларни, жамиятни ташкил этиш тўғрисидаги қарорни, жамият давлат рўйхатидан ўтказилганлиги ҳақидаги гувоҳномани;

- жамиятнинг ўз балансидаги мол-мулкка бўлган ҳуқуқларини тасдиқловчи ҳужжатларни;

- Ягона акциядор ва жамиятнинг бошқа бошқарув органлари томонидан тасдиқланадиган ҳужжатларни;

- жамиятнинг филиали ёки ваколатхонаси ҳақидаги низомни;

- жамиятнинг йиллик ҳисоботини;

- эмиссиявий қимматли қоғозларни чиқариш тўғрисидаги қарорларни;

- акциялар эмиссияси рисоласини;

- бухгалтерия ҳисобига доир ҳужжатларни;

- тегишли органларга тақдим этиладиган молиявий ҳисоботларни;

- жамият Ягона акциядорининг, кузатув кенгаш ва Бошқарув мажлисларининг баённомаларини;

- жамиятнинг аффилиланган шахслари рўйхатларини;

- аудиторлик ташкилотининг хулосалари ва ҳисоботларини, назорат қилувчи давлат органларининг текширувлари далолатномаларини сақлаши шарт.

Жамият қонунчиликда белгиланган бошқа ҳужжатларни ҳам сақлаши шарт.

45. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

45.1. Ушбу Устав бўйича келиб чиқадиган барча низо ва келишмовчиликлар музокаралар йўли билан ҳал қилинади. Низо ва келишмовчиликларни музокаралар йўли билан ҳал қилиш имконияти бўлмаган тақдирда, улар тегишли равишда суд орқали ҳал қилинади.

45.2. Ушбу Уставда акс эттирилмаган масалалар Ўзбекистон Республикасининг “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги, “Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида”ги Қонунлари ва бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар билан тартибга солинади.

45.3. Мазкур Уставнинг нормалари қимматли қоғозлар бозори соҳасидаги ёки бошқа қонунчилик ҳужжатларидаги нормаларга зид келиб қолган тақдирда, амалдаги қонун ҳужжатлари меъёрлари қўлланилади.

45.4. Ушбу Устав Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда давлат рўйхатиغا олинган вақтдан бошлаб кучга киради.

Жамият ягона акциядори: “PAYNET” АЖБнинг бош директори

Исамухамедов

